

CRV introduceert twee aan duurzaamheid gerelateerde fokwaarden op de kaart

Fokken op efficiëntie en totale gezondheid praktijkrijp

Vanaf december krijgen veehouders twee nieuwe handvatten voor het fokken op duurzaamheid. CRV introduceert dan voor de eigen stieren fokwaarden voor efficiëntie en de totale gezondheid. Een interview met de personen achter deze cijfers: Wiepk Voskamp (links op de foto's) en René van der Linde.

tekst **Florus Pellikaan**

Met ingang van de indexdraai in december voorziet CRV de stieren op de eigen stierenkaart van twee nieuwe indexen, of zoals de fokkerijorganisatie liever zegt: fokkerijgetallen. 'Indexen klinkt al snel ingewikkeld, maar dit zijn geen gestandaardiseerde getallen. We introduceren de kenmerken efficiëntie en gezondheid als werkelijke percentages ten opzichte van de populatie', vertelt René van der Linde, projectleider van de zogenoemde 'Better Life'-fokkerijgetallen (zie kader). Collega Wiepk Voskamp, programmamanager duurzaamheid, is de architect van de bedrijfsfilosofie die achter deze fokkerijgetallen schuilt.

Wat is de aanleiding om nu met deze fokkerijgetallen de markt te betreden?

Voskamp: 'Als CRV willen we duurzaam-

heid inbedden in onze strategische bedrijfsvoering. Vooral om de continuïteit van onze leden te waarborgen. Enerzijds is dat de economische duurzaamheid van de melkveebedrijven, anderzijds hebben ook allerlei maatschappelijke partijen invloed op het voortbestaan van boerenbedrijven. We hebben daarom met alle belanghebbenden in de keten gesproken over de duurzaamheidsaspecten. Dat resulteerde in de vier hoofdtopics waar CRV zich op gaat focussen: efficiëntie, dierwelzijn/diergezondheid, milieu en genetische diversiteit. Een eerste resultaat hiervan zijn de fokkerijgetallen voor efficiëntie en gezondheid.'

Waarom is er allereerst gekozen voor de introductie van fokwaarden?

Voskamp: 'Wil je duurzaamheid geen

vaag begrip laten zijn, dan moet je het concretiseren en in een getal uitdrukken. Daarnaast moet onze duurzaamheidsambitie ook gewoon meetbaar zijn. Met fokkerijgetallen voor efficiëntie en gezondheid blijken we in staat om de componenten van duurzaamheid zo te combineren dat ze elkaar niet tegenwerken. Fokt een veehouder op minder gezondheidsproblemen, dan komt dat de levensduur van de koe ten goede, dat is weer positief voor de efficiëntie van het dier en dat zorgt weer voor meer winst.'

Waar moesten deze fokkerijgetallen op voorhand aan voldoen?

Van der Linde: 'We wilden een praktisch en herkenbaar getal ontwikkelen dat voor iedereen eenvoudig te interpreteren is. Bij Better Life Gezondheid druk-

Gebaseerd op bestaande fokwaarden

De fokkerijgetallen 'Better Life Efficiëntie' en 'Better Life Gezondheid' van CRV zijn gebaseerd op bestaande fokwaarden. Het fokkerijgetal voor efficiëntie komt tot stand door de energiebehoefte voor levensproductie (productiefokwaarden keer levensduur) te delen door de totale energiebehoefte inclusief levensonderhoud (gebaseerd op de fokwaarde lichaamsgewicht).

Vererft een stier 1000 kg melk, dan verhoogt dat de fokwaarde efficiëntie bijvoorbeeld met zes procentpunten. Een acht punten hogere fokwaarde voor gewicht zorgt voor een drie procentpunt lagere efficiëntie.

Voor het fokkerijgetal gezondheid worden de percentages 'gezond' van de dochters uitgezet tegen de gemiddelden van de populatie voor de verschillende aandoeningen en bij elkaar opgeteld. Ter illustratie: vererft een stier een vier punten hogere fokwaarde voor geboorte- en afkalfgemak, dan zorgt dat voor een 1,1 procentpunt hogere fokwaarde voor gezondheid. Vier punten vruchtbaarheid geeft een 1,6 procentpunt hogere fokwaarde voor gezondheid.

De betrouwbaarheid van de 'Better Life'-fokkerijgetallen start bij 50 tot 60 procent voor jonge genomstieren.

publiceren we deze fokkerijgetallen ook op de basis waarin de stieren op de stierenkaart staan. Voor fleckvieh is dat bijvoorbeeld de Duitse basis.'

'Wat betreft de verschillen tussen stieren zie je voor efficiëntie bijvoorbeeld dat Paramount +7 scoort. Hij combineert een hoge productie van 198 l met slechts 98 voor hoogtemaat, wat een voorspeller is van gewicht. Cricket scoort met 72 l met 110 hoogtemaat ongunstiger voor efficiëntie, maar de 579 dagen levensduur zorgen nog wel voor een efficiëntie van +4.'

'En voor gezondheid scoort Kian -2 vanwege 92 voor geboorte-index en 95 voor vruchtbaarheid, ondanks de 101 voor uiergezondheid en 108 voor klauwgezondheid. Persuader scoort voor gezondheid maar liefst +8 vanwege allemaal bovengemiddelde onderliggende gezondheidsfokwaarden tussen de 103 en 109.'

Was het niet beter geweest om deze fokwaarden uit te rollen onder de paraplu van de stichting Genetische Evaluatie Stieren (GES), die verantwoordelijk is voor alle andere fokwaarden?

Voskamp: 'Nee, wij willen de gehele sector niets opleggen, maar we zijn als CRV wel zelf verantwoordelijk voor onze eigen producten en voor onze eigen bijdrage aan duurzaamheid. En die verantwoordelijkheid nemen we serieus. Met het introduceren van deze fokkerijgetallen leveren wij een bijdrage aan duurzaamheid en willen we de beweging in de sector ondersteunen. Overigens is deze stap ook met het GES-bestuur besproken.'

'Over de toekomstige positionering van deze fokkerijgetallen sluiten we op voorhand niets uit. Als het ooit zover komt dat ze worden overgenomen, dan geeft het aan wat het belang van efficiëntie en gezondheid is.'

Zijn deze indexen af of zijn er in de toekomst nog verbeteringen mogelijk?

Voskamp: 'Deze fokkerijgetallen zijn zeker nog niet perfect, maar we wisten dat we een aantal goede parameters hadden. Hiermee wilden we alvast de markt betreden, maar intussen zullen we de fokkerijgetallen doorontwikkelen.'

Van der Linde vult aan: 'Op dit moment doen we nog aannames voor het aantal dagen opfok en droogstand en de werkelijke voerefficiëntie van een koe. Hier zullen zeker meer kengetallen voor komen en die verwerken we dan in deze indexen. En mochten er op duurzaamheidsgebied andere issues gaan spelen, dan reageren we daar ook op.'

Wiepk Voskamp: 'We leggen de sector niets op, maar zijn wel zelf verantwoordelijk voor een bijdrage aan duurzaamheid'

ken we daarom in procenten uit hoeveel meer dochters gezond zijn ten opzichte van het populatiegemiddelde. Scoort een stier +10, dan vererft hij dus in totaal tien procent minder incidenten op het gebied van uiergezondheid, klauwgezondheid, vruchtbaarheid en geboorte- en afkalfkenmerken.'

'Bij Better Life Efficiëntie drukken we de levensproductie uit ten opzichte van het totale levensonderhoud inclusief opfok en op basis van lichaamsgewicht. Scoort

een stier hierbij +8, dan vererft de stier 8 procent minder energiegebruik voor dezelfde levensproductie dan de gemiddelde koe. Zoals bij alle fokwaarden geeft ook bij deze fokkerijgetallen een stier de helft door aan zijn nakomeling.'

Is er sprake van veel verschil tussen stieren?

Van der Linde: 'Verschillen zijn er zeker en het doel van deze fokkerijgetallen is ook om de verschillen tussen stieren binnen het ras zichtbaar te maken. Daarom